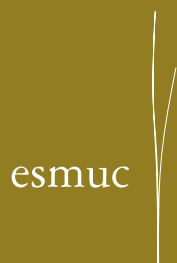

Pour charmer l'aimé...*Concerto Zapico*

dimarts, 20 de febrer de 2007

2006 - 2007

Els concerts de
l'AcadèmiaESMUC Escola Superior de Música de Catalunya.
L'Auditori. sala 2, Oriol Martorell. A les 19 hores. Gratuït.Padilla, 155. 08013 Barcelona. www.esmuc.cat.**desordre primer***Prélude**Allemande et contraparte**courante***Robert de vissée** (1660 - 1720)*ciacona I***Gottlieb Muffat** (1690 - 1770)*La Muzette**Gavota en Rondó et contraparte***Robert de vissée***Les bergereis***François Couperin** (1668 - 1733)*ciacona II***Gottlieb Muffat***Les sylvains***François Couperin****misé pour Robert de vissée***Chaconne***Robert de vissée****desordre segon***Prélude***Louis Couperin** (1626 - 1661)*Entrée d'Apollon**(ouverture de la grotte de Versailles)***Jean Baptiste Lully** (1632 - 1687)**misé pour Robert de vissée***La Laborde***Antoine Forqueray** (1672 - 1745)*Canzona***Giovanni Girolamo Kapsberger**

(1580 - 1651)

*La Portugaise***Antoine Forqueray****concerto zapico**

Aarón Zapico, clave

Pablo Zapico, guitarra i tiorba

Daniel Zapico, tiorba

A principis del 1600, *La Cecchina*, una dona de caràcter ferm i empenedor, arriscada en les seves proporcions per a l'oberta societat florentina, afronta les seves primeres activitats musicals sota l'estendard familiar del *Concerto Caccini*, juntament amb el seu pare, la seva madrastra, la seva germana i el seu germà; o el que és el mateix, en noms: Giulio, Margherita, Settimia i Pompeo. Perseguint aquesta atrevida iniciativa musical i amb la mateixa estratègia, el *Concerto Zapico* reuneix també tres germans: Aarón, Pablo i Daniel, en un afany mutu d'explorar les possibilitats del repertori de clave i corda polsada dels segles XVII i XVIII.

Es presenten al panorama musical després de finalitzar, amb excel·lents qualificacions i felicitació del tribunal, els seus respectius estudis superiors a La Haia i Barcelona (ESMUC), així com amb deu anys junts a Forma Antiqua, grup amb el qual han participat en alguns dels festivals i cicles més importants del país, essent una agrupació única, un *consort de continuo* revolucionari i jove, on els diferents efectes i colors de la música barroca instrumental es mostren sota un prisma nou i original.

Concerto Zapico es presentarà al públic aquest dimarts 20 de febrer en un concert extraordinari de l'Escola Superior de Música de Catalunya, a L'Auditori de Barcelona.

Notes al programa

Una estrena esperada

És poc usual assistir a concerts en els quals instruments “autònoms” (aquells que poden acompanyar-se a ells mateixos) són acompanyats per altres. El programa d’avui destaca pel seu caràcter heterogeni, fruit dels dos-cents anys que abasta el repertori presentat i de les diverses latituds i tendències que vol representar.

Aquesta diversitat és explicable, d'altra banda, pel procés asimètric d'assimilació que els instruments de teclat i de corda polsada patiren en diversos àmbits. El llaüt i la tiorba trigaren més temps a ser introduïts a França que a la Península Ibèrica, Alemanya o Itàlia (en aquests darrers trobem ja sistemes de notació en tabulatura des del segle XVI). El clave es conegué molt aviat a la Península –Alfons X *el Savi* hauria adquirit un d'aquests instruments al segle XV– i tanmateix la seva difusió fou tardana a causa d'una certa tendència que afavoria altres instruments, com la *vibuela* (viola de mà) i l'arpa. A França, Alemanya i Itàlia el seu ús fou freqüent i adquirí en cada cas una morfologia i usos específics. La notable evolució de l'instrument la devem a artesans italians, flamencs, francesos i alemanys.

L'evolució desigual dels instruments musicals en els diversos espais culturals propicià un endarreriment de la composició musical específica per a tecla o corda polsada. Els intèrprets començaren “llegint” transcripcions de polifonia vocal i, conforme la música evolucionava cap a estils netament instrumentals, es féu habitual escriure música per ser tocada. No oblidem que el baix continu sorgí com a recurs per acompanyar veu (solistes i cors) i que per aquest motiu en la tradició espanyola se'l va arribar a conèixer senzillament com “acompanyament”. Una vegada es consolidà la pràctica de l'acompanyament de la música vocal, el recurs es transvasà primer als instruments melòdics i posteriorment als polifònics, i fou a partir del segle XVII que aparegueren obres explícitament escrites per a clave.

Tot i que els compositors fins ben avançat el segle XVIII rara vegada precisen la instrumentació de les seves obres, el repertori seleccionat per a aquesta ocasió obeeix a una tria de peces de les quals ens consta que foren tocadetes amb els instruments que avui se'ns presenten.

Podrem verificar una progressiva autonomia de l'estil instrumental començant amb Girolamo Kapsperger (Itàlia 1580-1651), que tot i ser intèrpret d'instruments de corda polsada combinà un estil madrigalístic i de sobrecarregada ornamentació amb la composició homòfona heretada dels corals alemanys, dels quals també es nodrí.

La influència italianitzant recaigué sobre Robert de Visée (França 1655-1732) i Gaspar Ferdinand Fischer (Alemanya 1656-1746); el primer d'ells, programat en el concert d'avui. Ambdós autors es mogueren en ambients cortesans i gaudiren d'una bona acollida en el seu temps. El primer fou intèrpret de llaüt, viola, tiorba i guitarra, i realitzà una important aportació al repertori instrumental secular, mentre que el segon destacà per la seva activitat com a organista i ens deixà música vocal (tant dramàtica com sacra) i música orquestral.

Les obres d'Antoine Forqueray (França 1672-1775) i Gottlieb Muffat (Alemanya 1690-1770) manifesten la plena consolidació de l'autonomia dels gèneres instrumentals respecte a la veu. Antoine Forqueray fou violista i treballà com a músic de la cort. La major part de la seva obra són composicions sacres, i la seva música instrumental l'escrigué fonamentalment per a instruments de tecla o per a viola. S'interessà per l'estil violinístic italià i intentà adaptar-lo a l'execució i la composició per a viola. Ell mateix transcrivé la música de viola a la tiorba (les adaptacions al clave les realitzà el seu fill Jean Baptiste Forqueray). Per la seva banda, Gottlieb Muffat treballà gran part de la seva vida a la cort de Viena com a continuista, cantant i compositor, tot produint música essencialment per a teclat, fins al punt que se'l considera dels pocs compositors contemporanis de Bach amb una quantiosa i interessant obra per a orgue.

Tot el repertori que sentirem avui es composà per a un públic molt diferent a l'actual. S'adreçava a ambients íntims i intel·lectuals o a audiències de músics aficionats, per als quals s'imprimiren col·leccions completes. En tots els casos, les possibilitats de repetir l'audició d'una obra eren molt limitades i tampoc no existia l'interès que tenim avui dia per escoltar música de temps passats. No fou fins a principis del segle XX que molts intèrprets començaren a interessar-se per la reconstrucció d'instruments, pràctiques i repertoris dels segles anteriors, i fruit d'aquesta nova actitud aparegueren criteris interpretatius que van ser a poc a poc assumits també pel públic. Aquest comparteix avui dia expectatives i pretensions diferents a les de l'oient del segle XVIII: s'interessa pels conceptes bàsics del funcionament dels instruments i el so, per la interpretació i la representació musical, i atorga un valor particular al compositor, a l'obra i a l'intèrpret. Un públic que no sigui necessàriament especialitzat pot distingir una versió realitzada amb reproduccions d'instruments originals d'una altra presentada amb instruments moderns. A més, està acostumat a més alternatives en l'execució i està en condicions d'avaluar altres paràmetres i buscar altres maneres de satisfer les seves necessitats artístiques.

Intèrprets com els d'aquesta nit, compromesos amb el contingut i la forma del discurs que ens ofereixen, s'adrecen a un públic al qual consideren un participant actiu de la manifestació musical amb què gaudirem aquesta nit.

soledad sánchez bueno

Llicenciada en Musicologia de l'ESMUC (promoció 2006)